

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

Навчально-науковий інститут філології та журналістики
Кафедра слов'янської філології та журналістики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

В. П. Казарін

2021 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

для проведення фахового випробування для вступу на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності «061 Журналістика» (освітня програма «Журналістика») на основі диплому ОКР «молодший спеціаліст», ступеня «молодший бакалавр», ступеня «бакалавр»

УХВАЛЕНО:

на засіданні кафедри
слов'янської філології та журналістики
протокол № 8 від 19 січня 2021 р.

Зав. кафедри Попова О. А. Попова

Київ – 2021

Програма фахового випробування для вступу на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності «061 Журналістика» (освітня програма «Журналістика») на основі диплому ОКР «молодший спеціаліст», ступеня «молодший бакалавр», ступеня «бакалавр». К.: ТНУ імені В.І. Вернадського, 2021. 8 с.

Укладачі:

Коломієць О. В., доцент кафедри слов'янської філології та журналістики ННІ філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук, доцент.

Свенцицька Е. М., професор кафедри слов'янської філології та журналістики ННІ філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор.

Юлдашева Л. П., старший викладач кафедри слов'янської філології та журналістики ННІ філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук

Рецензенти:

Куш Н. В., доцент кафедри слов'янської філології та журналістики ННІ філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук, доцент.

Попова О. А., завідувач кафедри слов'янської філології та журналістики ННІ філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат педагогічних наук, доцент.

Розглянуто та ухвалено на засіданні вченої ради Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, протокол №__ від «__» _____ 2021 р.

ЗМІСТ

I.	Загальні положення.....	4
II.	Організаційно-методичні рекомендації.....	4
III.	Орієнтовна тематика завдань фахового вступного випробування.....	7
IV.	Рекомендована література та Інтернет-ресурси для підготовки до вступних випробувань.....	8

I. Загальні положення

Фахове вступне випробування з напряму підготовки «Журналістика» і надає абітурієнтам можливість виявити свій творчий потенціал та професійні якості, впевненість у правильному виборі майбутньої спеціальності.

Мета фахового вступного випробування: виявлення й оцінювання творчих здібностей абітурієнта, його професійної орієнтації в сфері практичної журналістики.

Фахове вступне випробування проводиться у формі Письмовою роботою перевіряються логічні здібності, комунікативні компетенції абітурієнта, вміння скласти зв'язний текст, аргументовано доводити власну позицію, вміння відбирати факти.

Завдання фахового вступного випробування:

1. Виявити мотивацію вибору професії журналіста в абітурієнтів.

2. Оцінити:

– здатність абітурієнта до самостійного аналітичного мислення, вміння орієнтуватися в суспільних проблемах і обґрунтовувати власну точку зору;

– володіння логікою викладу, мовою й стилем, засобами образно-емоційного забарвлення для відображення дійсності, нормативною грамотністю;

– вміння готувати й проводити самопрезентацію;

– наявність систематичних професійних знань (емпіричне мислення);

– формування аргументації для прийняття оптимальних рішень (логічне мислення);

– володіння методами журналістського аналізу (евристичне мислення).

Як результат фахового вступного випробування передбачає не лише контроль за якостями абітурієнта, але й активне оцінювання професійних характеристик майбутнього журналіста:

– вміння синтезувати різноманітну інформацію в єдину систему;

– передбачення подій у сфері професійної діяльності;

– формування звичок розв'язання нестандартних завдань в умовах обмеженого часу;

– здатність до саморегуляції психічної діяльності, до постійного самовладнання й контролю.

II. Організаційно-методичні рекомендації

Фахове вступне випробування з журналістики проводиться у вигляді письмового твору.

Абітурієнтам оголошується тема – заголовок їхнього майбутнього журналістського твору. Фахове вступне випробування є твором на одну із запропонованих комісією з тем, не відомих абітурієнтам до іспиту. Тематика таких письмових творчих робіт пов'язана з аналізом суспільних, морально-етичних, правових, екологічних, культурологічних та інших проблем сучасного суспільства.

Поряд з цим твір може бути присвяченим змісту й специфіці сучасних ЗМІ, особливостям обраної професії журналіста. Запропонована тема повинна стосуватися добре знайомої сфери життя абітурієнтів (школа, освіта, сім'я, творчість, майбутня професія журналіста тощо).

Для написання твору відводиться три астрономічні години (180 хвилин). Обсяг роботи не має бути менше 1,5 (півтори) сторінки і більше 3 (трьох) сторінок рукописного тексту форматом А4.

Під час проведення фахового вступного випробування абітурієнтові забороняється користуватися будь-якими технічними засобами комунікації і зв'язку (телефонами, смартфонами, планшетами, ноутбуками тощо).

Перевага в проведенні письмової творчої роботи віддається створенню реального журналістського твору в одному з жанрів періодичного друку – репортажі, інтерв'ю, кореспонденції, рецензії, звітові тощо. Оскільки абітурієнт може і не знати специфіки певного жанру, то на оцінку не впливають помилки, пов'язані з порушенням структури жанру матеріалу. Творча робота, що виконується на іспиті, призначена для публікації в пресі, але абітурієнт може написати свій твір і для радіо або телебачення.

Перевірка творів здійснюється членами комісії анонімно в день проведення фахового вступного випробування. Результати оцінювання оприлюднюються в день проведення фахового вступного випробування або наступного дня. У разі незгоди з результатами оцінювання фахового вступного випробування абітурієнт має право на апеляцію. Відповідну заяву абітурієнт подає наступного дня після фахового вступного випробування. Творчу роботу абітурієнта розглядає апеляційна комісія.

Свобода дій під час фахового вступного випробування розкріпачує інтелектуальні і творчі можливості абітурієнта при постановці і трактуванні журналістських проблем. Це дає можливості оцінити професійні здібності абітурієнтів з різних боків, оскільки фахове вступне випробування є певним аналогом діяльності журналіста за професійних умов.

Система оцінювання

У фаховому вступному випробуванні оцінюється:

- всебічність і повнота розкриття теми, обґрунтованість її актуальності; – уміння творчо й образно мислити;
- неординарність, оригінальність, емоційність викладу;
- предметні знання абітурієнтів, тобто об'єм і глибина знань в різних областях;
- міра готовності до реальної журналістської діяльності, звичайність професійних дій, тактичних прийомів, операцій;
- якість діяльності, яка забезпечує вирішення поставленої задачі, тобто вираження форми матеріалу;
- мовні засоби вираження, тобто лексичні, граматичні, синтаксичні і ін., образна і емоційна насиченість твору;
- мовна грамотність.

Індивідуальний стиль абітурієнта перевіряється за такими критеріями:

- практичний стиль: прагнення до якості викладу і ясності висновків, точне конкретне мислення, швидка інтуїтивна оцінка положення, тенденція до негайного досягнення практичної мети;
- логіко-системний стиль: планомірність і послідовність в думках, прагнення до систематизації типових ситуацій;
- критико-аналітичний стиль: уважний аналіз конкретних фактів і явищ, точний і перспективний розрахунок варіантів, скептичне ставлення до неперевіреної інформації;
- художній стиль: високорозвинена творча фантазія, схильність до оригінального викладу, високий рівень образного мислення.

Максимальна оцінка змісту твору – 100 балів.

Зміст твору оцінюється за такими критеріями:

Бали	Критерії оцінювання
70- 100 балів	<ul style="list-style-type: none"> - відтворюється характеристика описаного факту або явища в розвитку, показано джерело його саморуху і саморозвитку; - характеризуються факти і явища в різних конкретних умовах їх протікання; - описуються розбіжності рис або ознак явища; - простежується логіка викладу,

	<ul style="list-style-type: none"> - демонструється вміння вільно користуватися образними засобами і мовними зворотами, - спостерігається відповідність стиля змісту; - визначається вміння побудувати журналістський твір, який впливає на читача; - відсутні граматичні помилки, витримані орфографічні і пунктуаційні вимоги.
41-69 балів	<ul style="list-style-type: none"> - зміст, в основному, є достовірним, але наявні одиничні фактичні неточності; - спостерігається незначне порушення композиційної побудови; - є окремі порушення послідовності у викладі думок; - лексичний і граматичний склад мови достатньо різноманітний, але є окремі несерйозні помилки; - стиль роботи відрізняється єдністю і достатньою виразністю, але присутні стилістичні помилки.
24-40 балів	<ul style="list-style-type: none"> - у роботі недостатньо глибоко і об'єктивно розкрито обрану тему; - відсутня думка автора, не розкрита авторська позиція; - робота достовірна в головному, але в ній є грубі фактичні неточності; - припущені окремі порушення послідовності викладу; - бідний словник і одноманітні синтаксичні конструкції, зустрічається неправильне слововживання; - стиль роботи не відрізняється єдністю, текст недостатньо виразний.
0-23 балів	<ul style="list-style-type: none"> - робота не відповідає темі; - допущено багато фактичних неточностей; - порушено послідовність викладу, відсутній зв'язок між частинами роботи; - у край бідний словниковий запас, робота написана короткими однотипними реченнями із слабо вираженим зв'язком між ними, з частими випадками неправильного слововживання; - порушена стильова єдність тексту; - основна думка твору не розкрита, не наведено достатньої кількості аргументів.

Грамотність твору оцінюється за такими критеріями:

Бали	Орфографічні й пунктуаційні помилки	Граматичні помилки
90-100	-	1-2
80-89	1 (незначна)	3
70-79	1+1 (незначна)	4
60-69	2+1(незначна)	5-6
50-59	3-4	7-8
41-49	5-6	9-10
34-40	7-8	11-12
29-33	9-10	13-14
24-28	11-12	15-16
15-23	13-14	16-17
06-14	15-16	17-18
00-05	17 і більше	19 і більше

Підсумкова оцінка за твір є сумою балів балів за зміст і граматичне оформлення.

Загальна максимальна кількість балів, набрана абітурієнтами при складанні Фахового іспиту може складати 200 балів

Загальна мінімальна кількість балів, набрана абітурієнтами при складанні Фахового іспиту повинна бути не меншою, ніж 100 балів.

III. Орієнтовна тематика завдань фахового вступного випробування

1. Творчість у професії журналіста
2. Засоби масової комунікації і народ
3. Журналістика мого краю
4. Сучасні реалії роботи журналіста
5. Свобода слова і моральна відповідальність журналіста
6. Соціальні мережі і живе спілкування
7. Хто він, герой сучасності?
8. Пишу собі у майбутнє: яким я буду в житті
9. Україна – це я! Україна – це ти!
10. Державна мова у журналістиці
11. Життя та успіх журналіста
12. Газета друкована сьогодні і завтра
13. Телевізійні новини у житті глядача
14. Зірки сучасної журналістики
15. Я і телебачення
16. Я журналіст – я обираю тему ...
17. Знання мов для сучасного журналіста – це...
18. Українське радіо: сучасність та майбутнє
19. Соціальна журналістика і я
20. Коли б я став головним редактором, я б...
21. Журналістика як чинник соціальної організації суспільства
22. Культуротворча функція журналістики
23. Інноваційні технології журналістики
24. Професійна етика журналістського спілкування
25. Українська національна свідомість у журналістській майстерності
26. Вітчизняна та зарубіжна журналістика: у кого повчитись?
27. Проблема творчої індивідуальності у журналістській практиці
28. Журналістика найближчого майбуття України
29. Чому я хочу стати журналістом?
30. Журналістика найближчого майбутнього України

IV. Рекомендована література та Інтернет-ресурси для підготовки до вступних випробувань

Основна

1. Гід журналіста / Упор. А. Лазарева. – К.: ПЦ КУ ім. Т. Шевченка, 1999. – 96 с.
2. Животко А.П. Історія української преси / Упоряд., авт. іст.-біогр. Нарису і приміт. М.С.Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 368 с.
3. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – 3-тє вид. – Львів: ПАІС, 2008. – 276 с.
4. Лаврик О.В. Основи журналістики: Начально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика». – Х.: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2008. – 73 с.
5. Приступенко Т.О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації: Навчальний посібник. – К.: інститут журналістики, 2004. – 375 с.
6. Рендол Д. Універсальний журналіст / Пер. з англ. – К.: К.І.С., 2007. – 288 с.
7. Кібл Р. Журналістська етика. / Пер. з англ. Смоляк Д.І. – К.: ТОВ «Київська типографія», 2007. – 188 с.
8. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Пер. з англ. Н.Єгоровець. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 407 с.

Додаткова

1. Каппон Р. Дж. Настанови журналістам Ассошіейтед Пресс: Професійний poradник / пер. з англ. А. Іщенко. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – 158 с.
2. Лігостаєва С.М. Інформаційні жанри: Методичні матеріали для студентів заочного та дистанційного навчання з спеціальності «Журналістика». – Харків, 2003. – 20 с.
3. Логвиненко Л.А. Художньо-публіцистичні жанри: Методичні матеріали для студентів заочного та дистанційного навчання з спеціальності «Журналістика». – Харків, 2003. – 23 с.
4. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Методичні матеріали для студентів заочного та дистанційного навчання з спеціальності «Журналістика». – Харків, 2003. – 19 с.
5. Михайлин І.Л. Творчі майстерні з журналістики: Методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика». – Харків: ХНУ, 2001. – 29 с.
6. Нагорняк М. Інформаційне мовлення Національної радіокомпанії України: Монографія. – К.: Видавництво ЛВК, 2008. – 132 с.
7. Нерух О.О. Аналітичні жанри: Методичні матеріали для студентів заочного та дистанційного навчання з спеціальності «Журналістика». – Харків, 2003. – 24 с.
8. Нерух О.О. Першооснови журналістської творчості: Методичні матеріали для студентів заочного та дистанційного навчання з спеціальності «Журналістика». – Харків, 2003. – 15 с.
9. Суспільна преса і літературна періодика. Методичні вказівки до спецкурсу для магістрів та студентів 5 курсу спеціальності «Літературна творчість» / Упорядник проф. О.Г.Астаф'єв. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут філології, 2005. – 12 с.

Інтернет-ресурси з підготовки до вступних випробувань

Навчальні матеріали онлайн

1. http://pidruchniki.com/10611207/zhurnalistika/suchasna_masovo-informatsiyna_situatsiya#62
2. Викиверситет Основи журналістики <https://ru.wikiversity.org/wiki/>
3. Школа універсального журналіста <http://liceum2.mk.ua/news/1129-shkola-universalnogo-zhurnalsta-zaproschuye-na-sayt.html>
4. Сайт громадянської журналістики <https://www.kolona.net/category/article/>
5. Сайт сучасного журналіста <http://korrespondent.at.ua/publ/1-1-0-6>